

خلاصه مدیریت:

انجمن فعالیت‌های کارآفرینانه در ایران

بسیاس مدل GEM

(نتایج برنامه GEM ایران در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸)

مؤلفان:

دکتر جهانگیر بدالهی، فارسی‌شناس، مدیر دانشگاه تهران

دکتر سید مصطفی رضوی، استادیار دانشگاه تهران

دکتر محمد رضا زالی، استادیار دانشکده مدیریت تهران

دفتر دیده‌بان جهانی کارآفرینی (GEM) ایران

دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران

یداللهی فارسی، جهانگیر، ۱۳۴۱

خلاصه مدیریتی: ارزیابی فعالیت های کارآفرینانه در ایران بر اساس مدل (GEM) ایران در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ / مؤلفان جهانگیر یداللهی فارسی، سید مصطفی رضوی، محمدرضا زالی تهران: مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، ۱۳۸۹.

۵۸ ص: جدول، نمودار.

۲۰۰۰۰ ریال: 978-600-5244-60-1

فپا

کتابنامه.

برنامه دیده بان جهانی کارآفرینی

Global entrepreneurship Monitor (program)

کارآفرینی - ایران

مؤلفان: سید مصطفی، ۱۳۳۵-

زالی، محمدرضا، ۱۳۸۸-

مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

۱۳۸۹ خ ۸ / ۳۳۶۱۵۰۴

۳۳۸ / ۰۴۰۹۵۵

۲۱۲۱۳۸۲

خلاصه مدیریتی: ارزیابی فعالیت های کارآفرینانه در ایران بر اساس مدل

(GEM) ایران در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: مهر ۱۳۸۹

ناشر: مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

مؤلفان: دکتر جهانگیر یداللهی فارسی، دکتر سید مصطفی رضوی، دکتر محمدرضا زالی

لیتوگرافی چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۴۴-۶۰-۱

قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

نشانی: پاسداران - ابتدای اختیاریه جنوبی - کوچه آزاده - شماره ۵

تلفن: ۲۲۵۶۲۷۳۳ دورنگار: ۲۲۵۸۹۸۹۱ کدپستی: ۱۹۴۵۹۴۱۱۴۸

پست الکترونیکی: lssi@lssi.ir

شبکه اطلاع رسانی: www.lssi.ir

فهرست مطالب

مقدمه.....	خ
پیشگفتار.....	ذ
فصل اول: مبانی نظری و مدل مفهومی GEM..... ۱	
مقدمه.....	۱
مدل مفهومی، زمینه‌های نظری و اهداف GEM.....	۲
متدولوژی پژوهشی GEM.....	۶
تعاریف مفهومی، عملیاتی متغیرها و شاخص‌های GEM.....	۷
فصل دوم: نتایج برآورد GEM ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹..... ۱۳	
مقدمه.....	۱۳
نتایج برنامه GEM ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹.....	۱۳
تبیین برخی از شاخص‌های کارآفرینی GEM.....	۱۶
شاخص کارآفرینی نوپا (TEA).....	۱۶
شاخص کارآفرینی تثبیت شده در ایران در سال ۱۳۸۸.....	۱۸
کلیه فعالیت‌های کارآفرینانه در ایران، ۱۳۸۸.....	۱۹
شاخص کارآفرینی نوپا با گرایش بین‌المللی در ایران، سال ۱۳۸۸.....	۲۰
قصد کارآفرینانه مردم ایران.....	۲۱
شاخص ترس از شکست در ایران.....	۲۱
قابلیت‌ها و فرصت‌های کارآفرینانه.....	۲۲
فرهنگ یا گرایش ملی کارآفرینانه در ایران.....	۲۴
اشتیاق کارآفرینانه در سال ۱۳۸۸.....	۲۶

- ۲۷..... ارزیابی شاخص‌های محیط کسب و کار در ایران (NES)
- ۳۳..... راه‌اندازی کسب و کار (در ایران) در مقایسه با سال قبل
- ۳۴..... انتظار رشد کسب و کار در مقایسه با سال قبل
- ۳۵..... تاثیر رکود اقتصادی جهانی در ایجاد فرصت‌های کسب و کار

فصل سوم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۳۷

مقدمه ۳۷

توسعه کارآفرینی در ایران در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ ۳۷

جمع‌بندی محقق (دب و کار) کارآفرینی ۳۸

پیشنهاد‌های کاربردی ۳۹

الف) راهکارهای قانونی برای توسعه کارآفرینی در ایران (بهبود فضای کسب

و کار) ۳۹

ب) راهکارهای اداری- قانونی کسب و کار (بهبود فضای کسب و کار) ۴۳

ج) پیشنهادات آموزشی و پژوهشی برای توسعه کارآفرینی در ایران ۴۵

منابع ۴۷

الف) منابع فارسی ۴۷

ب) منابع انگلیسی ۴۸

مقدمه:

امروزه تأثیرات مثبت کارآفرینی بر روند رشد و توسعه کشورها بر کسی پوشیده نیست. کسب و کارهای کوچک و متوسط بیش از نیمی از GDP، اشتغالزایی، مشاغل جدید و نوآوری‌های مهم را در بسیاری کشورها به خود اختصاص داده‌اند. مطالعه‌ای نشان داده است که رکودهای اقتصادی که اغلب منجر به ناکامی‌های اقتصادی گسترده می‌شوند کارآفرینان بالقوه را به ایجاد شرکت‌های جدید تشویق می‌کنند (Irwin Grayson Associates, 2010). زیرا کارآفرینان بیکاری را به عنوان یک فرصت برای راه اندازی کسب و کار تلقی می‌کنند.

در چنین شرایطی کسانی که فرصت‌ها را شناسایی نموده و ویژگی‌ها و توانایی‌های راه اندازی کسب و کار را دارند، به صحنه می‌آیند. دولت‌ها گرچه نمی‌توانند به سرعت شرایط کسب و کار را بهبود ببخشند اما می‌توانند به فضای حمایتی از کارآفرینی کمک نمایند و با ایجاد نهادهای مورد نیاز به سازماندهی مردم برای توسعه شایستگی‌های کارآفرینانه کمک کنند.

برنامه دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) متفاوت با مدل رضای کسب و کار بانک جهانی علاوه بر اندازه گیری محیط کسب و کار از طریق مصاحبه با خبرگان کارآفرینی و کارآفرینان خبره)، به ارزیابی ادراکات، گرایش‌ها و فعالیت‌های کارآفرینانه مردم از طریق گردآوری داده‌های میدانی می‌پردازد و جایگاه نسبی کشورهای عضو را از نظر ابعاد مختلف کارآفرینی مشخص می‌سازد.

کتابی که در پیش رو دارید، خلاصه تحلیلی ادراکات، فعالیت‌ها و گرایش‌های کارآفرینانه به همراه محیط ویژه کسب و کار در ایران بر مبنای برنامه‌های ۲۰۰۸ (۱۳۸۷) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸) دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) می‌باشد. از آنجا که توسعه کارآفرینی نیازمند ارزیابی مستمر شاخص‌های کارآفرینی در جامعه است، از این رو نتایج برنامه ۲۰۰۸ GEM ایران، به عنوان مبنای هدف گذاری و سیاست گذاری به منظور دستیابی به سطوح مناسب کارآفرینی در برنامه توسعه اقتصاد اجتماعی و فرهنگی کشور مورد استفاده قرار گرفته است. مؤسسه کار و تأمل اجتماعی به عنوان ناظر علمی برنامه دیده بان جهانی کارآفرینی ایران، امیدوار است که این گزارش مدیریتی، اطلاعات ارزشمندی در زمینه کارآفرینی در ایران در اختیار تصمیم سازان، مدیران، سرمایه گذاران و پژوهشگران علاقمند قرار دهد.

دکتر محمد رضا سپهری

رئیس مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

پیشگفتار:

نقش بسیار اثربخش کارآفرینی در رشد و توسعه اقتصادی سبب جلب توجه در سطح ملی و بین‌المللی، در زمینه مطالعات توسعه کارآفرینی در عرصه‌های اجرایی و علمی مانند ایجاد دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) شده است. هدف اصلی دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) بررسی نظام یافته و مستمر ارتباط کارآفرینی با رشد اقتصاد ملی کشورهای عضو است. دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) که در سال ۱۹۹۷ توسط برخی از صاحب‌نظران کارآفرینی در دانشگاه بابسون و دانشکده کسب و کار لندن ایجاد شده است، برنامه پژوهشی GEM، بزرگترین تخصصی‌ترین و میدانی‌ترین برنامه پژوهشی کارآفرینی در جهان است.

در سال ۱۳۸۶ همزمان با تأسیس دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران، کشورمان به عضویت دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) درآمد. دفتر دیده بان جهانی کارآفرینی دانشکده کارآفرینی در قالب برنامه پژوهشی مزبور با حمایت وزارت کار، امور اجتماعی و موسسه کار و تامین اجتماعی، به عنوان یک مسئولیت ملی به ارزیابی سالانه شاخص‌های کارآفرینی در کشور می‌پردازد. در حین حاکمیت ایران یکی از اعضای بسیار فعال دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) است. به طوری که دانشگاه تهران (به نمایندگی از ایران) از سال ۱۳۸۸ نه تنها عضو کمیته پژوهشی بلکه عضو شورای سیاست‌گذاری پژوهشی دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) نیز شده است. دستیابی به این موقعیت، امکان ایفای نقش فعال کشورمان را در برنامه‌ی پژوهشی سالانه‌ی دیده‌بان جهانی کارآفرینی (GEM) در بین سایر کشورهای عضو فراهم ساخته

است. در سال ۲۰۰۸ میلادی (۱۳۸۸ شمسی)، تعداد ۴۳ کشور عضو این کنسرسیوم بوده‌اند و پس از عضویت ایران، تعداد ۱۱ کشور دیگر از جمله برخی از کشورهای جهان اسلام مانند سوریه، لبنان، مراکش و اردن به عنوان عضو جدید به این کنسرسیوم دانشگاهی پیوسته‌اند.

کتابی که در اختیار دارید حاوی گزارش مدیریتی نتایج اولین و دومین برنامه پژوهشی GEM (۲۰۰۸-۲۰۰۹) ایران است که در سال ۱۳۸۷ همزمان با ۴۳ کشور و در سال ۱۳۸۸ به همراه ۵۴ کشور عضو GEM در ایران توسط دانشگاه تهران (دفتر دیده بان جهانی کارآفرینی دانشکده کارآفرینی) اجرا شده و در سه فصل تنظیم گردیده است. در فصل اول مبانی نظری، مدل مفهومی و متدولوژی GEM مطرح شده و در فصل دوم نتایج برنامه هر پژوهشی ۲۰۰۸-۲۰۰۹ GEM در ایران تحلیل شده است. سرانجام در فصل سوم ابتدا به بحث و نتیجه‌گیری پرداخته شده و سپس پیشنهادات کاربردی ارائه گردیده است. امید است نتایج این پژوهش، زمینه ایجاد چشم انداز و بصیرت‌های مناسب مدیریتی و تصمیم‌سازی اثربخش‌تر در خصوص توسعه کارآفرینی را در نزد سیاست‌گذاران، تصمیم‌گیرندگان، کارشناسان و پژوهشگران فراهم نماید.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باش مرا رستگار

دکتر سید مصطفی رضوی

سرپرست دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران